

Халімон І. Ю. – студентка 4 курсу
факультету економіки та управління
ВНУ імені Лесі Українки
Ткачук Н. В. – к. е. н.,
доцент кафедри фінансів
ВНУ імені Лесі Українки

СТРАТЕГІЧНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ І СИСТЕМА ЗБАЛАНСОВАНИХ ПОКАЗНИКІВ

Постановка проблеми. Тему фінансового контролінгу досліджують багато іноземних та українських дослідників. Серед них є: Бланк І.А., Хілтон Р., Стефаник І.Б., Савчук Д.Г., Акофф Р.Д., Манн Р., Віссем Х., Чухрай Н. та інші.

Деякі вчені вважають, що фінансовий контролінг і управлінський облік є тотожними, тоді як інші стверджують, що управлінський облік представляє лише частину фінансового контролінгу, який є значно ширшим поняттям. Слід відзначити, що дослідження вітчизняних науковців акцентують увагу на оперативних аспектах фінансового контролінгу, практично не глибоко розглядаючи питання теорії та практики стратегічного фінансового контролінгу.

Мета дослідження. Метою дослідження є характеристика стратегічного фінансового контролінгу на підприємстві та узагальнення та систематизація збалансованих показників.

Результати дослідження. Впровадження систем контролінгу на підприємствах та організаціях демонструє, що види контролінгу можна класифікувати не лише за принципом охоплення (стратегічний і оперативний), але й за специфічними напрямками діяльності, такими як фінансовий контролінг, контролінг маркетингу, логістики, інвестицій, інноваційних процесів, контролінг персоналу та інші. Один з ключових напрямків в цій загальній системі контролінгу, яка організована на підприємстві, визначається як фінансовий контролінг.

Стратегічний фінансовий контролінг представляє собою комплекс функціональних завдань, інструментів і методів, спрямованих на координацію стратегічного планування та контролю для забезпечення ефективного довгострокового управління фінансами, вартістю та ризиками. Цей вид контролінгу взаємодіє з функціями стратегічного планування, контролю і стратегічного інформаційного забезпечення. Однією з основних цілей стратегічного фінансового контролінгу є забезпечення керівництва підприємства та інших зацікавлених сторін актуальною інформацією щодо стратегії підприємства [2].

Об'єктами стратегічного фінансового контролінгу є відносні дані про витрати, ціни, попит і фінансове положення, як для структурних підрозділів підприємства, так і для всього підприємства в цілому. Система стратегічного контролінгу представляє собою комплексний підхід, що включає в себе такі елементи: здійснення пошуку та аналізу інформації поза межами підприємства, щодо конкурентів, визначення взаємозв'язку між обраною стратегічною позицією компанії та очікуваним застосуванням внутрішньої звітності підприємства з точки зору стратегічного позиціонування, здійснення аналізу шляхів скорочення витрат та ланцюжка цінності для отримання конкурентної переваги, а також оптимізації факторів витрат.

Ефективне функціонування системи стратегічного контролінгу вимагає визначення відповідних стандартів, які враховують стратегічні інтереси підприємства. Система стандартів стратегічного контролінгу на підприємстві повинна ґрунтуватися на конкретних принципах. Основною метою критеріїв (стандартів) системи стратегічного контролінгу є забезпечення можливості встановлення фактів відповідності чи невідповідності визначеним економічним показникам [3].

В межах стратегічного контролінгу фінансові служби підприємств активно працюють над виконання таких завдань та показників: визначення стратегічних напрямків діяльності підприємства, визначення стратегічних чинників успіху, встановлення стратегічних цілей і розроблення фінансової

стратегії підприємства, впровадження ефективної системи раннього попередження та реагування, яка передбачає постійний аналіз можливостей і ризиків, сильних і слабких сторін, визначення горизонтів планування, розробка довгострокових фінансових планів, включаючи прибутки і збитки, Cash-flow, баланс і основні фінансові показники, управління вартістю підприємства та довгостроковими прибутками його власників, забезпечення інтеграції довгострокових стратегічних цілей і оперативних завдань, які поставлені перед окремими працівниками та структурними підрозділами [4].

Висновки. Стратегічна карта в балансованій системі показників є моделлю, яка об'єднує нематеріальні активи та процеси створення вартості на основі функціональних зв'язків між цілями компонентів стратегічної карти. Після аналізу різних підходів можна визначити, що стратегічні карти є інструментом, який дозволяє керівництву підприємств формулювати та відображати, як ефективно створювати цінність, узгоджуючи стратегічні цілі через ланцюг причинно-наслідкових зв'язків [4].

Список використаних джерел:

1. Карцева В. В. Систематизація інструментарію контролінгу на підприємстві: теоретичний аспект. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України, № 1, 2010. — с. 118—127. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/71925784.pdf>
2. Грінченко В. О. Інструменти та завдання стратегічного фінансового контролінгу: теоретичний аспект. Формування ринкової економіки. 2011. № 26. – с. 282-289. URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/14714616.pdf>
3. Бердар М. М. Фінансовий контролінг як складова системи управління стійким розвитком підприємства. Економічна наука. 2017. - с. 33-38. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/18_2017/8.pdf
4. Сабліна Н. В., Кузенко Т. Б. Фінансовий контролінг. Навчальний посібник. ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Київ 2019. URL : <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/23045/1/2019%20-%20%D0%A1%D0%B0%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B0%20%D0%9D%20%D0%92%2C%20%D0%9A%D1%83%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%A2%20%D0%91.pdf>